

ӨРТ КООПСУЗДУГУНУН САКТОО ЭРЕЖЕЛЕРИ

1. ЖАЛПЫ ЖОБО

1. Ар бир мекеме ишкананын кызматкерлери ээлеген кызматына карабастан өрт коопсуздук эрежелерин билүү жана аны аткарууга милдеттүү.
2. Мекеме ишканаларда өрт коопсуздугун камсыздоо жана аткаруу ошол мекеменин башчысына жүктөлөт.
3. Бардык кызматкерлер өрт коопсуздук эрежелеринин нускамалары менен таанышуулары зарыл, өрт кокустугу чыккан мезгилде өрт очурүү кызматына чакырууну билүүлөрү, ошондой эле өрт очурүү шаймандары менен иштөөнү билүүлөрү керек.Мекеме ишкананын башчылары кызматкерлерди өрт коопсуздук эрежелери менен тааныштырууга милдеттүү.

2. ИМАРАТТАГЫ САКТАЛУУЧУ ӨРТ КООПСУЗДУК ЭРЕЖЕЛЕРИ.

1. Мекеме ишканалардын коридорлору, негизги өтүүчү жолдору, кошумча эшиктер жана лестницалар ачык болуп, тосмолор менен тосулбаган абалда болуусу зарыл.
2. Баштапкы өрт очурүүчү шаймандар, өрт очүргүчтөр ар дайым он абалда сакталуучу жана алып иштетүүгө ынгайлуу жерде сакталышы зарыл.Баштапкы өрт очурүүчү шаймандарынын башка кызматтарга иштетүүгө тыюу салынат.
3. Электр жылытыкыч шаймандарын колдонууда өрт коопсуздук эрежелерин так сактоо зарыл.Ачык спиралдуу электр жылытыкчарын колдонууга тыюу салынат.
4. Жумуш убактысы бүткөндөн кийин бардык бөлмөлөр көзөмөлдөн өткөрүлүп,электр жабдыктарын жана жарыктарды очурүү зарыл.

3. ТЫЮУ САЛЫНАТ:

- Белгиленбеген жерде тамеки тартууга
- Тез күйүп кетүүчү материалдарды жылытуу системаларынын жанына койууга
- Таштанды кагаздарды атайын белгиленбеген жерде жагууга

- Электр жылтыкыч приборлорун кароосуз калтырууга
- Имараттын коридорлоруна, тепкичтердин астына чарбалык материалларды мебельдер жана эмеректерди койууга
- Бир электр резеткасына ашыра күч келтирип колдонуп бир нече электр шаймандарын сайууга
- Күйүп турган электро лампочкаларын жана светильникитерди тез күйүп кетүүчү материаллар жана кагаздар менен ороого.

4. ӨРТ УЧУРУНДА ЭМНЕ КЫЛУУ КЕРЕК.

- Өрт болуп жатканда тууралуу өрткө карши кызматына 101 телефону аркылуу кабарлоо жана даректи анык айтуу
- Адамдарды сактап биринчи жардам корсөтүү
- Колдо болгон каражаттар менен өргтү очүрүүгө киришүү
- Материалдык баалуулуктарды эвакуациялоо.

Сиздин окуу жайыныздарда өрт чыкса эмне кылуу керек?

Окуу жайда адам көп болгондуктан, аларды эвакуация кылуу. Адамдарды башка түрак жайдан эвакуация кылууга караганда көп убакытты алат. Ошондуктан окуу жайда өрт чыкса, алынган чарапарды ырааты менен колдонуу керек.

Биринчиден -өрттенүп жаткан белменун эшигин жабуу керек. Эгер сиз терезенин сыртынан көрсөнүз, инда ал болмогө кириүүгө аракет кылбаныз. Ачык эшик түтүндү чыгарбастан, ошондой зле эвакуация кылууда тоскоолдук кылат, күтүлбөгөн жерден абанын кириши өрттүн чон ылдамдыкта Ѧөрчүшүнө алып келет. Тезинен агай көтөрүп, өрт жөнүндө билдириүү керек. Өрт жөнүндө жакын турган персоналлардын мүчесүнө билдириниз, ал болсо адамдарды тез аранын ичинде окуу жайдын имараттын эвакуация кылуу чарапарын көрөт. Ар бир адам миалдептүү түрдө мурдатан макулдашылган чогулуу пунктуна келиши керек, ал жерде бардыгы эвакуацияланганын билүү үчүн атын айтып текшерүү жүргүзүүлүсү зарыл. Өрт чыгаары менен тез арада “101” телефонуна чалып өрт очүрүү кызматына кабарлоо керек.

Өртөчүрүү кызматы келген мезгилде биринчи кезекте томонкулөрдү билүү зарыл:

- Өрт кайсы бөлмөдө болуп жатат.
- Имарattан баардыгы эвакуацияланганбы.

Өрт учурунда окуу жайдын имааратынан эвакуациялоонун тартиби:

- Айгай
- Өртөчүрүү кызматына кабарлоо
- Эвакуациялоо
- Чогулуу
- Атынан атап тактоо

Айгай

- Ар бир адам (окуучубу же персоналдык мүчөсүбү) өрт чыкканын байкагандан кийин, олку солку болбостон өрт жөнүндө айгай көтөрүүсү зарыл.

Өртөчүрүү кызматын чакыруу

- Кандай өрт болсо дагы өртөчүрүү кызматына ыкчамдык менен кабарлоо керек.

Эвакуациялоо.

- Окуу жайдагылар айгайды уккандан кийин өздөрүнүн ордуларынан турup, окуу бөлмөсүндөгү жооптуу мугалимдин көрсөтүүсү менен бирден окуу бөмөсүн таштап чогулуу аяңтасына чогулуу керек, ирэти менен бирдей керек. Окуу бөлмөнүн жана эвакуациянын жолундагы эвакуация учурунда колдонулбай турган башка бардык эшиктерде жабу зарыл.

Чогулуу

- Чогулуу жайы мурдатан макулдашылышкан аяңтага чыгуу керек.
- Чогулуу жайына келин, ар бир окуучу же адамдардын тобу бөлүнүп аныкталған жайларды ээлеп, тарап кетпей, ошол жерде болуп турушу керек.

Атын айтып чакыруу

- Чогулуу жайына келээри менен тезинен атын атап тактоо жүргүзүү керек.

№1-эреже

- Жолдогу бардык эшиктерди жапкыла, муну менен сиз өрттүн жолун торойсуз.
(жабык эшик өрттү 15 мүнөткө кармайт)

№2-эреже

- Өрттөн качып баратып, өрт жөнүндө бардыгына эскертиңиз (эч нерсе
издебениз, өрттөн тезирээк кетиниз)

№3-эреже

- Мугалимге өрт жөнүндө кабарланыз.

№4-эреже

- Эвакуацияланыныз.

№5-эреже

- Тез арада кол телефону аркылуу 101 номерин терип, өрт очурүү кызматына окуу
жайдын дареги жана өзүнүз жөнүндө так маалыматты айтыңыз.

№6-эреже

- Кайра артка кирбениз – сиз өрт кырыгынан жабыркан, же истүү газга ууланып
калышыныз мүмкүн.

Өрт кырсыгы – бул
материалдык
баалуулуктардын өрттөнүп
жок болушу жана адам
баласынын өмүрүнө
коркунуч менен коштолгон,
контролдукка алынбаган
өрттөнүп-күйүү процесси.

• Өрттүн чыгышы адам Баласынын өмүрүнө коркунуч көлтирип, олуттукчылардын алын келет. Өрттүн чыгышына жана анын алдоонун тутанып кетишкөн түрткү берген шарттардан болуп, томенкулар бир саналат:

- күйүүчү материалдардын болушу;
- күйүп жатын оттун жалбырттышы шарт түзгөн зарыл сандагы кислороддан болушу;
- ункундан жалындын тутанышы.

VectorStock®

УЧЕБНИК СОЛЛОНДЫРЫЛЫПТИ

• Өрт убатында азун алып журуу зережелери

- Ошоп замат өрт очуруу кызметтана (101) чалуу
- Эгер өрттүү өз алдынна очуруу мумкунсоң болсо, терезелерди жабып, белмекден төз арада чытып кетүү
- Кызматташтарды маалыматтуу керек
- Мүмкүннүүккөн жароша электр энергияны очуруу
- Коопттуу вимактан чыккандан кийин өрт коопсузадутуна жоопкердүү адамдардын бүрүстарын аткаруу

• Ал эми өрттүү болтурбоонун эн маанилүү аспекттүүшкө алардын астында ар бир кызметтерге өрт коопсузадугу жонундо билиг-үйрениүү маалыматы берилүүши керек. Бул маалымат бир жолу гана берилбестен, кайра-кайра кайталанып, пландан тышкыры жана максаттуу инструкциялар аттуулуп түрүсүз зарыя.

КООПСУЗДУК ЭРЕЖЕСИ

Болбайт!!!

Коопсуздук техникасын салтоо зережелери

1. Ток туташтыруу жана очуруугү булактар ныла даңы болушу керек.
2. Техники каражаттары ишке жарастуу болушу керек.
3. Ток булагына иш баштаптарда ток туташтыруу зарыл.
4. Техники каражаттары менен тааныш гана адымдар иштей алышат.
5. Ток булагына туташтыруучу жөрөр бузулган болсо анда оз алдынча иш жүргүзүүгү болсойт.
6. Техникалык каражаттар тарбияттыйн жетекчилүгү астыңыз колдоонуут тишиш.
7. Балдар жөнүнүн ар кандай учтун буюмдарды алып жүргүүтө тывоу салынат.
8. Тайланарданың бацдык буюмдарга аяр мамилэ қыннуу зарыл.

Әртін коопсуздүгү

Өрт кырсыгы – бул
материалдык
баалуулуктардын өрттенүп
жок болушу жана адам
баласынын өмүрүнө
коркунуч менен коштолгон,
контролдукка алынбаган
өрттенүп-куйүү процесси.

ӨРТ КООПСУЗДҮГҮ

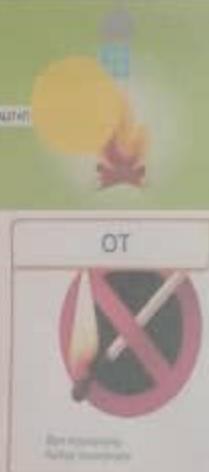
Табигый ерттун түрлөрү:

- Жерден чынкан арт — бул, токтойлуп жиңилордодан чынкан арт, мінде токой инчінде осын Бәрірлек шоштар, әссаңдар, дарындардан тамырларын арт күткіндей наалат.
  - Жығоруда чынкан арт — бул, токой массесіндегінде чынкан арт. Міндаға орт жынысы дарындардан бұтақтарданға наалит, мінде мінда жаңбырактау бағ-дарақтар жабыр тартат.
  - Жем астындағы арт — міндаға токойдогу осындауктардан тамырларданғын күткіндей наалат.

КЕПЧУЛҮК УЧУРДА БРТ КЫРСЫГЫ ТУРАК-ЖАЙ ШАРТЫНДА ЧЫГАТ.

Согласно Методике изучения личностных качеств воспитанников дошкольных учреждений

- көмекшілікке жеткілік берудың мүнәсабаты
  - мемлекеттің таралғандастырылғандағы мүнәсабаты
  - мемлекеттің таралғандастырылғандағы мүнәсабаты
  - мемлекеттің таралғандастырылғандағы мүнәсабаты
  - мемлекеттің таралғандастырылғандағы мүнәсабаты

Өрт замнаден көликтүүчүүлүк чыгаруулыш

-
  - Бүрткүл мендердің адам жағынан
жүргүлүп көрсөнгөн институт, жоғары
институттарда да бар. Бүрткүл
мендердің жаңы мәдени айданынан
туулым-институтының Нұрса Олеев
институты, Болат Абай мемориалдық
жайлары.
  - «Айнур» макеттердегиден ғана
жоғары макеттердегиден ғана
жоғары макеттердегиден ғана
  - «Айнур» макеттердегиден ғана

- Негизгі арт көрсеткіншілік 2 түрдө болат: Бариншының және императордың уйымдағы чынның көрсеткіншіліктерінен, жаһаптың шының және жарықтастырылғандағы салыны. Императордағы оғың менестрелдердің жаһаптың күзтүншіліктерінде болған көрттөн-жұмынанда үйрек тәсіл қорғаныншылықтың касиеттілігін, көздең алғашқынан артынан жетінші мүнәсін. Ошандайда жерде пішінде алғында үлкен бариншының азынчылықтарынан жаһаптың күзтүншіліктерінде жаһаптың күзтүншіліктерінде

- Алға кестел, электр жабдурунаның көзине чындык болу 28%дүйнөн төркөл аның бәнділдігін соң мемлекеттің көзине чындык көргөн саны 37,8%деги түзөт, яғни көз көзине 47,5% дүйнөнде көзделеді.

- Аз таң күргүл болуп орнашып, мениндиң жасош-шык же азыркы ажырылышында жиберилгендерге ерткенесиздүү жөнөдөр бийлигүүчүүлүк мазмандын берүүнүн көзөв. Бир эннегде бир жол да берилешидик, кайра-сайра интиналык пішінде мана, манасында шынтурадын жерді сурууда мана.

!

